

Samenvatting

In Nederland zijn 23 Regionale Platforms Criminaliteitsbeheersing (RPC's) werkzaam (per januari 2006). RPC's zijn publiek-private samenwerkingsverbanden van onder meer het bedrijfsleven, de Kamer van Koophandel, de politie en de gemeente. Ze richten zich op de preventie van op bedrijven gerichte criminaliteit.

De manier waarop de samenwerking binnen de RPC's is vorm gegeven, verschilt per platform en niet ieder RPC is succesvol. Het WODC heeft ten behoeve van de Directie Sanctie- en Preventiebeleid van het Ministerie van Justitie de bestaande RPC's laten evalueren. Nagegaan is hoe de RPC's in de praktijk functioneren, welke resultaten zij behalen en welke succes- en faalfactoren er zijn voor het functioneren.

Werkwijze

Om inzicht te krijgen in het functioneren van de RPC's en de onderlinge verschillen in kaart te brengen, is op verschillende manieren informatie verzameld, namelijk via literatuurstudie, geschreven bronnen over de RPC's, gesprekken en een enquête. Er zijn dertig gesprekken gehouden met contactpersonen van alle RPC's in Nederland en met enkele andere betrokkenen. Aan alle 351 leden van de RPC's in Nederland is een vragenlijst gestuurd over het RPC. De respons was 70%.

RPC's in de praktijk

Het initiatief tot de oprichting van een RPC komt bijna altijd van de Kamer van Koophandel en/of de politie. Deze twee partijen leveren aan de meeste RPC's twee deelnemers. Een gemiddeld RPC heeft daarnaast twee deelnemers van gemeenten, één van het Openbaar Ministerie, één van het MKB of van VNO/NCW en vier andere ondernemers. De publieke en private partijen zijn in de RPC's meestal in evenwicht.

RPC-leden bekleden over het algemeen hoge functies. De grootste groep RPC-deelnemers is leidinggevend binnen de eigen organisatie of onderneming. De tijdsinvestering van de leden blijft beperkt, meestal wordt tussen de 1 en 5 uur per maand besteed aan de RPC-activiteiten. RPC-voorzitters besteden wat meer tijd aan het RPC. De tijdsbesteding van de verschillende partijen ontloopt elkaar niet veel.

Als startsubsidie kreeg elk RPC 10.000 euro van het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing. De RPC's hebben verder geen vaste bron van inkomsten en vragen nooit een vaste bijdrage aan de deelnemers. De meeste RPC's ontvangen bijdragen van een of meerdere partijen, voor een specifiek project of voor alle RPC-werkzaamheden. Twaalf RPC's hebben een vaste projectleider, tien hiervan zijn vrijgesteld door de politie voor 0.4 fte of meer. Alle RPC's hebben een secretaris. Deze heeft meestal een halve dag en soms twee dagen per week te besteden aan RPC-werkzaamheden en wordt meestal beschikbaar gesteld door de Kamer van Koophandel.

Per RPC lopen er tussen de één en zes projecten en er worden daarnaast verschillende andere activiteiten, zoals voorlichting aan ondernemers, ondernomen. Een groot deel van de projecten die de RPC's hebben gestart in 2005 zijn gericht op informatievoorziening aan ondernemers. Er lopen begin 2006 rond de 245 Keurmerk

Veilig Ondernemen projecten in Nederland. De rol van het RPC hierbij is meestal enthousiasmeren en faciliteren.

Het RPC volgens de deelnemers

Het doel van de inspanningen van de RPC's is daling van de criminaliteit, maar het effect van preventieve maatregelen is lastig meetbaar en slechts enkele RPC's verzamelen systematisch gegevens. Daarom wordt de mening van de deelnemers in dit onderzoek ook als een resultaatindicator gebruikt.

Volgens de meeste RPC-leden is het realiseren van publiek-private samenwerking (PPS) het voornaamste doel van het RPC. Effecten van PPS worden door de deelnemers dan ook vaak als resultaat genoemd. Veel partijen hebben door deelname aan het RPC bijvoorbeeld een beter inzicht gekregen in het werk van andere partijen. Ook de geïnterviewde projectleiders en secretarissen wijzen op de effecten van het RPC-werk. Men vindt dat de RPC-deelnemers elkaar gemakkelijker weten te vinden in het dagelijks werk en men merkt vaak een toename in de interesse van ondernemers voor preventie. Door de combinatie van verschillende partijen binnen de RPC's ontstaan er netwerkstructuren tussen organisaties die er vóór deelname niet waren. Dit blijkt uit een netwerkanalyse die voor elk RPC is uitgevoerd. Wat betreft de publiek-private samenwerking blijken de RPC's partijen dus dichterbij elkaar te brengen. De RPC-leden vinden dat vooral de politie, de gemeenten en ondernemersverenigingen veel baat hebben bij de samenwerking in het RPC.

Succes-en faalfactoren

In dit onderzoek zijn vier globale indicatoren voor succes opgesteld die gebaseerd zijn op de hoeveelheid activiteiten en op de mening van de RPC-leden. Deze vier indicatoren zijn geanalyseerd op samenhang met verschillende verklarende aspecten.

De hoeveelheid beschikbare fte blijkt de meest invloedrijke factor voor de hoeveelheid activiteiten van een RPC, vooral wanneer de fte gekoppeld is aan een vaste projectleider. Het budget heeft ook effect op de activiteiten van de RPC's, maar dit effect is minder groot. RPC's zonder deling in een stuurgroep en een werkgroep, scoren iets beter dan RPC's mét deze indeling. Een vaste structuur, in de vorm van een stichting en/of een projectleider, blijkt de prestaties van het RPC te bevorderen. RPC's waaraan vooral hoge functionarissen deelnemen hebben iets minder resultaat dan andere RPC's. RPC's met een voorzitter uit het bedrijfsleven hebben meer resultaat. De afwezigheid van bepaalde partijen blijkt niet cruciaal voor het functioneren van een RPC, al missen enkele deelnemers de Provincie. Het valt op dat de vrije beroepen een marginale rol spelen in de RPC's.

Conclusie

Het algemene beeld van de RPC's is bepaald niet ongunstig al is het effect van het werk van de RPC's door gebrek aan monitoring moeilijk na te gaan. Vooral de publiek-private samenwerking is redelijk succesvol en zowel deelnemers als projectleiders en secretarissen van verschillende deelnemende partijen zijn hierover goed te spreken. Het inzicht in het werk van partijen die deelnemen aan een RPC is

toegenomen. Met een zeer bescheiden budget wordt daarnaast het nodige ondernomen op het gebied van de criminaliteitspreventie. Enkele RPC's blijven achter qua activiteiten en PPS. Deze RPC's hebben weinig fte beschikbaar en de inzet van enkele partijen laat te wensen over. Volgens betrokkenen geldt voor de meeste RPC's dat vooral ondernemers en gemeenten nogal eens weinig inzet en financiering voor de RPC's leveren.